

DAPHNE Belysande exempel

Skydd i hemmet

Våld i hemmet är ofta dolt och det krävs tålmodigt arbete innan vissa samhällen är beredda att acceptera att det överhuvudtaget förekommer. I nordvästra Grekland gav närheten till kriget i Kosovo, på andra sidan gränsen, upphov till ett synnerligen framgångsrikt centrum för rådgivning.

Ioannina, beläget i den bergiga regionen Epirus i Grekland, ligger bara 6 mil från den albanska gränsen och det senaste decenniet har många flyktingar från Balkankonflikterna tagit sin tillflykt hit. För att tackla situationen beslutade den lokale psykiatern Nikolaos Bilanakis att i Ioannina skapa ett centrum inspirerat av stödcentrumet för tortyroffer som Amnesty International upprättade i Aten 1988. Planen sattes i verket 1994 med inledande bidrag från EU och 1996 upprättades en filial på andra sidan gränsen i Gjirokastër.

Allteftersom tiden gick blev det uppenbart att fler och fler kvinnor och barn utsattes för våld i hemmet. 1999 inleddes därför ett Daphne-projekt vid centrumet för att undersöka detta. Tre anställda knöts till projektet - en socialarbetare, en psykolog och en jurist - och en informationskampanj inleddes för att informera eventuella behövande om den nya tjänsten. Kampanjen omfattade en kostnadsfri telefonjour för rådgivning, affischer, klistermärken, broschyrer, tidningen *On the Road* och en mediekampanj. Ett år senare hade centrumet hjälpt över 250 kvinnor och byggt upp ett stabilt rykte om trovärdighet, vilket ledde till att två andra kommuner i regionen bad om hjälp med att upprätta egna centrum.

Strategier för att förebygga våld

Inom centrumet ville man inte bara behandla konsekvenserna av familjevåldet, utan också ta itu med problemet genom förebyggande metoder för att förhindra det. Centrumet upprättade Greklands första "föräldraskolor" med informella kurser om föräldrarollen och barns behov. Varje kurs har lockat så många som 75 föräldrar och blivande föräldrar och det är ett framsteg att både blivande pappor och mammor deltar. Kurserna kommer att ges på andra platser och de vanligaste frågorna kommer att publiceras i bokform. Centrumet

uppmuntrar också gatubarn, däribland många romer, att skaffa sig någon form av utbildning.

Personalen på kontoret i Ioannina består nu av tio heltidsanställda, varav tre personer med stödjande uppgifter, samt flera deltidsanställda och frivilliga. De arbetar numera främst med offer för våld i hemmet. 60 % av finansieringen kommer från EU och återstoden från den lokala prefekturen och privata sponsorer. Centrumet tar sig an omkring fem nya fall i månaden och arbetar ständigt med att ge råd till krigsflyktingar och bistå dem med advokathjälp i deras kontakter med myndigheterna. Den albanska filialen i Gjirokastrë, som har fyra anställda, gav hjälp till över 170 offer för tortyr och organiserat våld under de två första åren.

Forskningsresultat

Forskning är en viktig del av arbetet vid centrumet. För att kunna bedöma problemets omfattning gjordes två kartläggningar av våld i hemmet på grundval av uppgifter från slumpmässigt utvalda kvinnor och barn. I frågeformuläret som skickades till kvinnorna definieras våld i hemmet inte bara som fysisk misshandel, utan också som psykiska och verbala övergrepp såsom fördömanden och förödmjukelser, ekonomisk misshandel såsom olaglig användning av kvinnans tillgångar samt sexuella övergrepp.

I enkäten ingick de 76 grekiskorna bland de 124 kvinnor som sökt hjälp vid kliniken för misshandlade kvinnor under 1999. Resultaten bekräftade att misshandel påverkar kvinnors mentala hälsa: en tredjedel av de undersökta kvinnorna uppvisade minst fem symptom på mental ohälsa. Upprepade övergrepp orsakar ännu större psykisk skada: kvinnor som stannar hos män som misshandlar dem lider mer än de som lämnar hemmet. Och det är kvinnor som inte upplevt våld inom familjen under barndomen som tar mest mental skada när de utsätts för våld som vuxna. Inte ett enda av offren hade polisanmält misshandeln, vilket ger en fingervisning om samhällets bristande stöd till misshandlade kvinnor.

Forskningsresultaten presenterades vid en framgångsrik konferens i december 1999 med 20 talare och 140 personer i publiken.

Den europeiska dimensionen

Innan projektet inleddes mötte projektpersonalen sina partner i Helsingfors i Finland och Brighton i Storbritannien och fick därmed möjlighet att lära sig mycket av deras erfarenheter. I gengäld spred de sina forskningsresultat via konferenser och har byggt upp

ett europeiskt nätverk av projekt om våld i hemmet. Tonvikten i projektet ligger på att förändra opinionsklimatet genom att till exempel skicka månatliga uppdateringar till pressen för att skapa en ökad medvetenhet om problemet med övergrepp mot kvinnor och barn.

Projektets partner har agerat på många fronter samtidigt: de undersökte problemets art samtidigt som de hjälpte offer för våld i hemmet, men också de personer som drabbats av social utslagning och konflikter. De såg till att den grekiska allmänheten fick upp ögonen för problemet och banade väg för förebyggande metoder, till exempel föräldrakurser. Centrumet vill uppnå en långsiktig effekt. Detta mål har nått allmänt erkännande genom det stöd det fått för det fortsatta arbetet.

Projekt: Creation of a Centre for the Support of Abused Children, Young Persons and Women (Upprättande av ett centrum för att stödja barn, ungdomar och kvinnor som utsatts för övergrepp)

Ref: 98/124/WC

Kontaktperson: Dr Nikolaos Bilanakis

RSCVMSE - Research and Support Centre for Victims of Maltreatment and Social Exclusion,

14 Korai Street,

GR-45444 Ioannina

Grekland

Tfn (30-651) 78 810

Fax (30-651) 72 378

e-post: rctvi@ioa.forthnet.gr

Webbplatser: <http://www.forthnet.gr/rctvi/>

http://www.irct.org/update/centre_update_greece_03.htm